

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

MISSIV REMISS
2023-03-15

Ärendenummer
[NV-06994-20]

Remiss av förslag till uppdaterat nationellt luftvårdsprogram

Ni ges härmed möjlighet att senast den 5 maj 2023 lämna synpunkter på förslag till nationellt luftvårdsprogram. Förslaget till uppdaterat nationellt luftvårdsprogram kommer att slutlevereras till Regeringskansliet senast den 1 juni 2023.

Sammanfattning

I enlighet med kraven i EU:s direktiv för utsläpp av luftföroreningar (det så kallade Takdirektivet - 2016/2284/EU) har Naturvårdsverket tagit fram ett samlat underlag med förslag till uppdaterat nationellt luftvårdsprogram.

I det första nationella luftvårdsprogrammet som lämnades in år 2019 var fokus att identifiera och välja vilka sektorer och åtgärdsområden som skulle kunna bidra till att uppnå kraven om utsläppsminskningar till 2020 och 2030. I detta underlag har fokus främst lagts på vilka styrmedel som skulle kunna möjliggöra de åtgärder som pekades ut i det första luftvårdsprogrammet.

Av de föroreningar som omfattas av direktivet är bedömningen att Sverige klarar kraven på utsläppsminskningar för SO₂ (svaveldioxid), NMVOC (flyktiga organiska ämnen) och PM_{2,5} (små partiklar). För NO_x (kväveoxider) krävs ytterligare åtgärder och styrmedel för att uppfylla kraven om minskade utsläpp till 2030. De senaste scenarierna visar att utsläppen för NO_x behöver minska med ytterligare ca 10 kton år 2030, vilket motsvarar en utsläppsminskning med ca 14 % jämfört med förväntade utsläpp enligt scenariot till 2030, för att Sverige ska uppfylla sitt åtagande. För NH₃ (ammoniak) överskreds åtagandet för 2020 med 3,2 kton och för det indikativa målet 2025 förväntas utsläppen överskrida åtagandet med 2,6 kton och ungefär 0,7 kton för åtagandet till 2030. Fram till 2025 och 2030 behöver ammoniakutsläppet minska med omkring 5 % och 1,5 % jämfört med förväntade utsläpp enligt scenariot år 2025 och 2030 för att klara det indikativa målet samt åtagandet. Osäkerheten för ammoniaks framtida utveckling är dock stor och i ett alternativt scenario där man gjort andra nödvändiga antaganden gällande bl.a inflationen minskar utsläppen av ammoniak inte alls lika snabbt som i referensscenariot. Detta indikerar att gapet för 2030 troligen är underskattat.

I samband med fastställandet av det första luftvårdsprogrammet gavs olika myndigheter ansvar för genomförandet av de olika åtgärdsområdena. Inom sektorerna industri samt el- och fjärrvärme har Naturvårdsverket ansvarat för förslag till minskade utsläpp av kväveoxider. Trafikverket, Transportstyrelsen och Energimyndigheten har tillsammans ansvarat för förslag att minska utsläppen av kväveoxider inom inrikes transporter och Jordbruksverket har ansvarat för förslag för minskade utsläpp av ammoniak inom jordbrukssektorn.

Vår samlade bedömning är att om de kvantifierade och de icke-kvantifierade förslagen summeras så kommer det bidra till en utsläppsminskning som leder till att Sverige har goda chanser att uppnå kraven på utsläppsminskningar till 2030 enligt takt direktivet. Förslagets utsläppsminskningar kommer också innebära en generell förbättring av Sveriges luftkvalitet, hälsa och miljö t.ex. genom minskad försurning och övergödning.

Förslaget till luftvårdsprogram i sin helhet finns publicerat på Naturvårdsverkets hemsida under rubriken Remisser.

Förslagen inom ammoniakområdet består dels av en beskrivning av redan beslutade styrmedel och dels en redovisning av ett antal möjliga åtgärder som jordbruksföretag kan tillämpa. Åtgärderna kan bidra till att Sverige når kraven i direktivet men bedöms inte genomföras utan ytterligare styrmedel. Det innebär att det slutliga programmet kan innehålla förslag på nya styrmedel för att främja dessa åtgärder. Synpunkter önskas på lämpliga styrmedel för att främja dessa åtgärder i syfte att Sverige når målen inom luftområdet på ett samhällsekonomiskt kostnadseffektivt sätt, samtidigt som mål på livsmedelsområdet och biologisk mångfald beaktas.

Bakgrund

Det nationella luftvårdsprogrammet beslutas av regeringen och redovisar hur Sverige avser genomföra åtgärder och styrmedel för att uppfylla åtaganden om nationella utsläppsminskningar av olika luftföroreningar. Mer finns att läsa om bakgrunden till programmet på Naturvårdsverkets hemsida: [Nationellt luftvårdsprogram \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/tema/luftvardsprogram)

Synpunkter på förslaget

Till och med fredagen den 5 maj 2023 finns möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till luftvårdsprogram. Synpunkter skickas med e-post till registrator@naturvardsverket.se. Ange ärendenummer NV-06994-20 i ämnesraden.

REMISSINSTANSER:

1. Riksrevisionen
2. Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen
3. Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen
4. Boverket
5. Folkhälsomyndigheten
6. Havs- och vattenmyndigheten
7. Karolinska institutet, Institutet för miljömedicin
8. Konjunkturinstitutet
9. Kungl. Tekniska högskolan
10. Kemikalieinspektionen
11. Luleå tekniska universitet
12. Trafikverket
13. Transportstyrelsen
14. Trafikanalys
15. Jordbruksverket
16. SLU – Sveriges lantbruksuniversitet
17. Regelrådet
18. Sjöfartsverket
19. Skogsstyrelsen
20. Statens energimyndighet
21. Statistiska centralbyrån
22. Länsstyrelsen Jönköping
23. Länsstyrelsen Skåne
24. Länsstyrelsen Stockholm
25. Länsstyrelsen Västra Götaland
26. Länsstyrelsen Västerbotten
27. Länsstyrelsen Uppsala
28. Länsstyrelsen Östergötland
29. Länsstyrelsen Västernorrland
30. Länsstyrelsen Norrbotten
31. Jönköpings kommun
32. Linköpings kommun
33. Luleå kommun
34. Skellefteå kommun
35. Sundsvalls kommun

36. Umeå kommun
37. Uppsala kommun
38. Örnsköldsviks kommun
39. Stockholms stad
40. Göteborgs stad
41. Malmö stad
42. Helsingborgs stad
43. Norrköpings kommun
44. Astma- och allergiförbundet
45. Avfall Sverige
46. Mobility Sweden
47. Ekologiska Lantbrukarna
48. Energiföretagen
49. Energigas Sverige
50. Hushållningssällskapet
51. IVL Svenska Miljöinstitutet
52. Jernkontoret
53. Lantbrukarnas riksförbund
54. Lantmännen
55. Luftförenings- och klimatsekretariatet (AirClim)
56. Nätverket Frisk luft Nu
57. Skogsindustrierna
58. Stiftelsen Chalmers tekniska högskola
59. Sveriges kommuner och landsting
60. Svenska bioenergiföreningen
61. Svenska naturskyddsföreningen
62. Svenskt näringsliv
63. Sveriges Åkeriföretag
64. Svensk kollektivtrafik